

Srijeda, 8. lipnja 2016.

P8_TA(2016)0269

Stanje u Venezueli**Rezolucija Europskog parlamenta od 8. lipnja 2016. o stanju u Venezueli (2016/2699(RSP))**

(2018/C 086/12)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje brojne prethodne rezolucije o stanju u Venezueli, posebno onu od 27. veljače 2014. o stanju u Venezueli ⁽¹⁾, onu od 18. prosinca 2014. o progonu demokratske oporbe u Venezueli ⁽²⁾, i onu od 12. ožujka 2015. o stanju u Venezueli ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, čija je potpisnica i Venezuela,
- uzimajući u obzir Međuameričku demokratsku povelju donesenu 11. rujna 2001.,
- uzimajući u obzir Ustav Venezuele, a posebno njegove članke 72. i 233.,
- uzimajući u obzir izjavu visokog povjerenika UN-a za ljudska prava od 20. listopada 2014. o pritvaranju prosvjednika i političara u Venezueli,
- uzimajući u obzir izjave potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini od 7. prosinca 2015. o stanju u Venezueli,
- uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 5. siječnja 2016. o inauguraciji novoizabrane Nacionalne skupštine Venezuele,
- uzimajući u obzir izjavu koju je 12. travnja 2016. dala glasnogovornica visokog povjerenika UN-a za ljudska prava Ravina Shamdasani,
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 10. svibnja 2016. o stanju u Venezueli,
- uzimajući u obzir pismo o Venezueli organizacije Human Rights Watch od 16. svibnja 2016. glavnom tajniku Organizacije američkih država Louisu Almagru ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir izjavu Stalnog vijeća Organizacije američkih država od 18. svibnja 2016.,
- uzimajući u obzir službene komunikacije glavnog tajnika Unije južnoameričkih država (UNASUR) objavljene 23. ⁽⁵⁾ i 28. svibnja 2016. ⁽⁶⁾ o informativnim sastancima s ciljem pokretanja nacionalnog dijaloga između predstavnika Vlade Venezuele i oporbene Koalicije demokratskog jedinstva,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0176.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0106.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0080.

⁽⁴⁾ <https://www.hrw.org/news/2016/05/16/letter-human-rights-watch-secretary-general-almagro-about-venezuela>

⁽⁵⁾ <http://www.unasursg.org/es/node/719>

⁽⁶⁾ <http://www.unasursg.org/es/node/779>

Srijeda, 8. lipnja 2016.

- uzimajući u obzir izjavu čelnika sa sastanka na vrhu skupine G7 u Ise-Shimi u Japanu 26. – 27. svibnja 2016. ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir izjavu državnog tajnika SAD-a Johna Kerryja od 27. svibnja 2016. o njegovu razgovoru s bivšim španjolskim premijerom Joséom Luisom Rodríguezom Zapaterom ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je venezuelska oporbena Koalicija demokratskog jedinstva osvojila 112 zastupničkih mjesta u jednodomnoj Nacionalnoj skupštini sa 167 mjesta, što predstavlja dvotrećinsku većinu, dok je Ujedinjena socijalistička stranka Venezuele osvojila 55 zastupničkih mjesta; budući da je potom Vrhovni sud spriječio četiri novoizabrana zastupnika u Nacionalnoj skupštini, od toga njih troje iz Koalicije demokratskog jedinstva, da stupe na svoju dužnost, što je oporbi oduzelo dvotrećinsku većinu;
- B. budući da je Vrhovni sud tijekom pet mjeseci zakonodavne aktivnosti nove Nacionalne skupštine, u kojoj demokratska oporba ima većinu, donio 13 politički motiviranih odluka u prilog izvršnoj vlasti, koje sve narušavaju ravnotežu vlasti koja je preduvjet za vladavinu prava u državi;
- C. budući da su odluke poput onih o proglašavanju i potvrđivanju stanja izuzeća i izvanrednog gospodarskog stanja, lišavanju Nacionalne skupštine ovlasti nadzora nad provedbom politika, nepriznavanju ustavnih ovlasti Nacionalne skupštine u pogledu opoziva imenovanih sudaca Vrhovnog suda, proglašavanju izmjena Zakona o Središnjoj banci Venezuele neustavnima i privremenom ukidanju članaka Poslovnika Nacionalne skupštine, među ostalim, u suprotnosti sa zakonodavnim ovlastima Nacionalne skupštine, pri čemu se ne poštuje ravnoteža vlasti ključna za vladavinu prava u državi;
- D. budući da je oko 2 000 osoba u zatvoru, kućnom pritvoru ili uvjetno kažnjeno iz političkih razloga, među kojima i važni politički čelnici poput Leopolda Lópeza, Antonija Ledezme i Daniela Ceballosa; budući da je 30. ožujka 2016. Nacionalna skupština Venezuele donijela zakon kojim se navedenim zatvorenicima daje amnestija, čime se otvara put za dijalog u cilju nacionalnog pomirenja; budući da je taj zakon u skladu s člankom 29. Ustava Venezuele, iako je Vrhovni sud utvrdio da je on neustavan; budući da je Visoki povjerenik UN-a za ljudska prava Zeid Ra'ad Al Hussein javno izjavio da je Zakon o amnestiji i nacionalnom pomirenju u skladu s međunarodnim pravom i izrazio razočarenje zbog njegova odbijanja;
- E. budući da se u Venezueli vladavina zakona i načelo diobe vlasti ne poštuju u potpunosti; budući da trenutačno činjenično stanje upućuje na to da vladu u Venezueli utječe na pravosuđe i Državno izborno povjerenstvo i nadzire ih, što ima negativne posljedice na zakonodavnu vlast i oporbu i čime se razvidno krši načelo neovisnosti i diobe vlasti svojstveno demokratskim državama koje počivaju na vladavini prava;
- F. budući da je demokratska oporba pokrenula ustavno utemeljen postupak kojim bi se omogućilo da se javni dužnosnici referendumom o opozivu razriješe dužnosti po isteku 50 % njihova mandata; budući da je Državno izborno povjerenstvo od Koalicije demokratskog jedinstva zaprimilo 1,8 milijuna potpisa građana Venezuele koji podupiru taj postupak, odnosno znatno više od 198 000 koliko je bilo potrebno da postupak bude legalan i u skladu s Ustavom;
- G. budući da je Venezuela suočena s ozbiljnom humanitarnom krizom izazvanom nestašicom hrane i lijekova; budući da je Nacionalna skupština zbog opće nestašice lijekova te medicinske opreme i materijala proglasila „humanitarnu zdravstvenu krizu i krizu hrane” i pozvala Svjetsku zdravstvenu organizaciju (WHO) da pruži humanitarnu pomoć i dođe u tehnički posjet kako bi potvrdila gore navedeno stanje;

⁽¹⁾ <http://www.mofa.go.jp/files/000160266.pdf>

⁽²⁾ <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2016/05/257789.htm>

Srijeda, 8. lipnja 2016.

- H. budući da se, usprkos manjku službenih podataka, prema organizaciji ENCOVI (Encuesta de Condiciones de Vida) stopa siromaštva u Venezueli između 2013. i 2016. udvostručila, s 30 % na 60 %; budući da u Venezueli nije dostupno 75 % lijekova koje Svjetska zdravstvena organizacija smatra nužnima;
- I. budući da vlada sprječava ulazak humanitarne pomoći u zemlju i bojkotira razne međunarodne inicijative za pomoć civilnom društvu, kao što je to bio slučaj s Caritasom i drugim nevladinim organizacijama;
- J. budući da će se prema projekcijama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) gospodarstvo Venezuele 2016. smanjiti za 8 %, nakon što se 2015. smanjilo za 5,7 %; budući da, usprkos povećanja minimalnih plaća od 30 %, stopa inflacije od 180,9 % sprječava mogućnost da osnovne potrepštine postanu dostupne stanovnicima Venezuele; budući da MMF predviđa da će prosječna stopa inflacije do kraja 2016. iznositi 700 %, a 2017. 2 200 %;
- K. budući da su nedostatak planiranja u okviru osnovne infrastrukture i neučinkovita uprava doveli do velike gospodarske i socijalne krize koja se vidi iz dugoročnog manjka resursa, sirovina, osnovnih namirnica i nužnih lijekova te nepostojanja domaće proizvodnje i budući da je zemlja na rubu velikih društvenih nemira i humanitarne krize s nepredvidivim posljedicama;
- L. budući da je zbog vrlo visoke stope kriminaliteta i općeg nekažnjavanja zločina Venezuela postala jednom od najopasnijih zemalja svijeta, pri čemu Caracas ima najvišu stopu nasilnih zločina u svijetu, s više od 119,87 ubojstava na 100 000 ljudi;
- M. budući da su borbe za kontrolu ilegalnih rudnika uobičajene u području bogatom mineralnim sirovinama u blizini granica s Gvajanom i Brazilom; budući da se 4. ožujka 2016. dogodio pokolj u Tumeremu u saveznoj državi Bolívar u kojem je 28 rudara prvo nestalo a zatim ubijeno; budući da vlasti još nisu pružile zadovoljavajući odgovor o tom slučaju i da je 28. travnja 2016. novinarka Lucía Suárez, koja je nedavno istraživala taj slučaj, ubijena vatrenim oružjem u svom domu u Tumaremu;
- N. budući da se u izjavi zemalja članica skupine G7 od 27. svibnja 2016. Venezuela poziva da „uspostavi uvjete za dijalog između vlade i građana kako bi se razriješila sve ozbiljnija gospodarska i politička kriza” i budući da je 1. lipnja 2016. izjavu o stanju u Venezueli dalo i Stalno vijeće Organizacije američkih država;
- O. budući da su se u sklopu UNASUR-a u Dominikanskoj Republici nedavno održali informativni sastanci koje su vodili bivši španjolski premijer José Luis Rodríguez Zapatero, bivši predsjednik Dominikanske Republike Leonel Fernández i bivši predsjednik Paname Martín Torrijos u cilju pokretanja nacionalnog dijaloga s predstavnicima Vlade Bolivarijanske Republike Venezuele i oporbenih stranaka koje predstavlja Koalicija demokratskog jedinstva;
- P. budući da se rješenje krize može iznaći samo dijalogom sa svim razinama vlasti, demokratske oporbe i društva;
1. ozbiljno je zabrinut zbog znatnog pogoršanja političke, gospodarske, društvene i humanitarne situacije u Venezueli te okruženja koje sve više odlikuje politička i društvena nestabilnost;
  2. izražava svoju zabrinutost zbog pat-pozicije izazvane institucionalnom blokadom i činjenice da izvršna vlast koristi državni aparat za kontrolu Vrhovnog suda i Državnog izbornog povjerenstva u cilju sprječavanja primjene zakona i inicijativa koje je donijela Nacionalna skupština; poziva Vladu Venezuele da poštuje vladavinu zakona i načelo diobe vlasti; podsjeća da dioba između jednako legitimnih vlasti i njihovo međusobno nemiješanje predstavljaju osnovno načelo demokratskih država koje se pridržavaju vladavine zakona;
  3. poziva Vladu Venezuele da zauzme konstruktivan kako bi se uz pomoć ustavnih, miroljubivih i demokratskih rješenja koja se temelje na dijalogu prebrodilo iznimno teško stanje u Venezueli;

Srijeda, 8. lipnja 2016.

4. pozdravlja na inicijativu UNASUR-a uložene posredničke napore za pokretanje procesa nacionalnog dijaloga između izvršne vlasti i oporbe koju predstavlja većina članova Koalicije demokratskog jedinstva;
5. prima na znanje Deklaraciju o Venezueli članka skupine G7; poziva Europsko vijeće da na svom lipanjskom sastanku dade izjavu o stanju u zemlji i pruži podršku nedavnim naporima u posredovanju kako bi se u Venezueli omogućio dogovor oko demokratskih i političkih rješenja;
6. apelira na Vladu Venezuele da oslobodi sve političke zatvorenike; podsjeća da je oslobađanje političkih zatvorenika preduvjet oporbe za pokretanje pregovora te poziva obje strane da se dogovore oko kompromisnog rješenja u cilju pružanja podrške posredničkim naporima koji se trenutačno odvijaju; poziva EU i potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da zatraže oslobađanje političkih zatvorenika i arbitrarno pritvorenih osoba, u skladu sa zahtjevima koje su uputili međunarodne organizacije i više tijela UN-a te Zakonom o amnestiji i nacionalnom pomirenju;
7. traži da venezuelske vlasti poštuju i jamče ustavno pravo na mirni prosvjed; poziva oporbene čelnike da odgovorno izvršavaju svoje ovlasti; poziva venezuelske vlasti da se pobrinu za sigurnost i slobodno ostvarivanje prava svih građana, osobito boraca za ljudska prava, novinara, političkih aktivista i članova neovisnih nevladinih organizacija;
8. poziva predsjednika Nicolasa Madura i njegovu vladu da u suradnji s Nacionalnom skupštinom provedu hitne gospodarske reforme kako bi se iznašlo konstruktivno rješenje za gospodarsku i energetska krizu, a posebno za nestašicu hrane i lijekova;
9. ozbiljno je zabrinut zbog sve veće društvene napetosti koja nastaje zbog manjka osnovnih potrepština kao što su hrana i lijekovi; poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da iznese plan za pomoć toj zemlji i da zatraži od vlasti u Venezueli da dopuste ulazak humanitarne pomoći u zemlju i pristup međunarodnim organizacijama koje žele pomoći najugroženijem slojevima društva u cilju zadovoljavanja najhitnijih, osnovnih potreba stanovništva;
10. potiče Vladu Venezuele i tijela javne vlasti da poštuju Ustav, uključujući pravne i priznate mehanizme i postupke kako bi se do kraja 2016. mogao pokrenuti Ustavom Venezuele predviđeni postupak za opoziv predsjednika;
11. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu da surađuje s latinskoameričkim zemljama te regionalnim i međunarodnim organizacijama kako bi mehanizmi dijaloga, nacionalnog pomirenja i posredovanja u Venezueli bili u službi miroljubivog, demokratskog i ustavnog rješenja krize koja trenutačno vlada u zemlji;
12. smatra da je temeljni prioritet smanjiti visoku stopu nekažnjavanja zločina, jer se time pospješuje i potiče rast nasilja i nesigurnosti u zemlji, i zajamčiti poštovanje postojećeg pravnog sustava, kojim se traži pravda za žrtve otmica, ubojstava i drugih zločina počinjenih svakodnevno, kao i njihove obitelji;
13. poziva vlasti Venezuele da istraže pokolj u Tumeremu u kojem je ubijeno 28 rudara kako bi se pred pravdu doveli njegovi počinitelji, kao i počinitelji nedavnog ubojstva novinark Lucije Suárez koje se dogodilo na istom području i za koje se sumnja da je povezano s pokoljem;
14. ponovno upućuje zahtjev da se u Venezuelu uputi izaslanstvo Europskog parlamenta kako bi se što prije pokrenuo dijalog sa svim suprotstavljenim stranama;
15. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vladi i Nacionalnoj skupštini Bolivarijanske Republike Venezuele, Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini i glavnom tajniku Organizacije američkih država.